

Epíleg que no pot ser objectiu

Conec, de lluny, al Jaume de tota la vida. Com a fill de militants del PSUC dels anys 70's i del PCC dels 80's, on vaig ser-hi jo mateix, era una figura permanent, mítica.

En els meus primers records, era conegut com “el pagès”, perquè venia del món rural i era dels pocs catalans de naixement que hi havia en els ambients polititzats que freqüentàvem, bàsicament de La Florida. No puc assegurar-ho però potser va venir alguna vegada a les sortides familiars de diumenge “al camp”, que fèiem amb la família de José Carrasco.

El camp, que en dèiem, era els pendents de Sant Pere Màrtir. Bé, nosaltres coneixíem aquesta muntanya com “la Emisora”. Aquelles sortides eren lúdiques però també s'aprofitaven per fer una mica de política.

Els meus pares explicaven com van anar, o van coincidir, a la manifestació del 1er de maig del 1976 a Barcelona amb el Jaume i l'Augustina, i com els antidisturbis li pegaven i com ell aguantava amb una gran fermesa, acostumat com estava a ser torturat.

Recordo els temps del PSUC, de les vagues de la construcció, en la que treballava el meu pare, d'una efervescència popular com no he tornat a veure. Realment, només el Jaume podia aconseguir que una colla de “rojos” construïssin una església, la Casa de Reconciliació de Can Serra. I arribaren els temps del trencament. Que el Jaume i l'Antonio Ruiz fossin en el grup de l'escissió li donava legitimitat. A casa també hi havia malfiança dels “intelectualillos” del partit.

Després, ha estat liderant Comissions Obres durant molts anys, i finalment ha estat un dels impulsors de l'Hospitalet Antifranquista. Va ser arran d'aquesta activitat que vam tenir una relació més estreta. Sempre m'agrada recordar que uns anys abans que ningú no parlés de Memòria Democràtica, a l'Hospitalet i al Centre d'Estudis ja en fèiem, i sense eufemismes: li dèiem història de l'antifranquisme.

Van ser uns anys d'intensa col·laboració del CEL'H amb el Jaume, i també amb el Pepe Castellano, Garcilaso Aguado, Antonio

Mayo... i amb d'altres persones que ja eren de l'entitat: Clara Parramon, Pep Ribas, Mercè Olivares, Felip Gómez... Fruit de tot això van ser dues publicacions del CEL'H i diversos actes públics. Quan el Grup l'Hospitalet Antifranquista es va constituir en entitat pròpia van continuar la seva extraordinària activitat.

L'aparició de la nova extrema dreta, xenòfoba i racista, arran del darrer episodi immigratori, va provocar l'aparició de la Unitat Contra el Feixisme i el Racisme, i el Jaume sempre ha estat en les mobilitzacions i en les activitats, sovint aportant la seva experiència. També s'ha sumat, com molts dels vells lluitadors (coneguts com "iaioflautlas"), a una lluita que en els dies que escric aquest epíleg ha adquirit una especial rellevància: la defensa de la sanitat pública.

El Jaume Valls ha estat una de les figures importants de la història local, però també nacional, de la dècada de 1960 a la de 1990, per la seva activitat social i política. És un dels mites forjats en uns temps molt durs de repressió, una de les persones que més se la van jugar perquè la classe obrera tingués millor salari, més seguretat a la feina, condicions laborals dignes, menys blocs i més equipaments (com ara escoles i centres sanitaris) als barris. Una de les persones que més ha millorat les nostres vides. Aquest llibre també és un homenatge i agraïment a ell i a tots els "jaumes" d'aleshores i d'ara, els imprescindibles.

No oblidem que l'antifranquisme no va ser només la lluita política contra una dictadura i a favor d'un sistema democràtic. També va

ser un conjunt de lluites socials a favor dels interessos de la classe obrera (ara, com que ens fa vergonya ens diem classes mitges, mitges-baixes) en contra d'un règim que va néixer i es va mantenir precisament per afavorir els interessos de l'oligarquia de sempre (ara li diuen classes mitges-altes i altes, i durant un temps fou coneguda com "la casta").

La complicitat, els records i els grans coneixements de l'època del Jesús Vila han fet que el discurs del Jaume passi a ser un relat entenedor. El Jesús és periodista a més d'historiador, i es nota en el seu estil. Ja ho havíem comprovat en dues publicacions: l'article "Els somnis i la realitat: els primers anys de la transició a l'Hospitalet (1976-1979)", a la revista del Centre d'estudis *Quaderns d'Estudi* l'any 2012, i el llibre *Capdevila i nosaltres: L'Hospitalet, crònica política d'aquells anys decisius (1964-1979)*, l'any 2016, sent un dels números anteriors a aquest volum de la col·lecció **Recerques/Retrats**.

Creiem que amb obres com aquesta fem aportacions a la història de Catalunya i d'Espanya des de la història local. Els records del Jaume poden contribuir al millor coneixement de processos que van molt més enllà de l'Hospitalet. D'acord, són records, i per tant són una visió particular esbiaixada pel temps, però la feina del Jesús i l'honestetat fora de tot dubte, que els que el coneixem sabem que té el Jaume, en garanteixen el rigor.

El testimoni del Jaume Valls ens ajudarà a entendre millor el que ens ha passat i el que ens està passant. Espero que també ens ajudi a decidir què és el que ens ha de passar en el futur. El que deixa ben clar és el com, com

hem de decidir el futur, amb la lluita social i el compromís cívic i polític, com en aquelles assemblees dels paletes que treballaven a l'hospital de Bellvitge.

Manuel Domínguez
President del **Centre d'Estudis de l'Hospitalet**